

Monumentnummer*: 513187

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijkmonument
Inschrijving register* 14 september 1999
Kadaster deel/nr 82786/173

Woonplaats* Gemeente* Provincie*
Wijnjewoude Opsterland Fryslân

Locatiennaam Locatieomschrijving
Wijnjewoude

Kadastrale gemeente* Sectie* Kadastraal object* Appartement aanduiding Grondperceel
Lippenhuizen G 150

Omschrijving**

Inleiding

De PASTORIE van de Nederlandse hervormde gemeente vh. Duurswoude-Wijnjeterp is thans een woonhuis. Het pand ligt op een ruim gedeeltelijk omgracht erf waarop aan de voorzijde twee solitaire kastanjes aan weerszijden van het huis staan terwijl op het achtererf o.m. een boomgaard is. De pastorie ligt op enige afstand schuin tegenover de kerk. De pastorie is in 1878 gebouwd in opdracht van de beide kerkvoogdijen; daaraan herinneren twee gedenkstenen in het portiek, volgens welke de eerste steenlegging plaatsvond op 2 april 1878. De pastorie is volgens de neo-classicistische principes gebouwd, kenmerkend voor de 19de-eeuwse pastorieën en rentenierswoningen: een eenvoudige symmetrische structuur en verlevendigd met eclectische detaillering in pleisterwerk.

In de jaren 1969 en 1978 is het woonhuis inwendig verbouwd. In 1992 is het exterieur hersteld.

Een bruggetje over de erfscheidingsloot en het koethuis, thans garage, achter het huis zijn van ondergeschikt belang voor bescherming van rijksweg, evenals de noordgevel die ingrijpend is gewijzigd door aanbouwen en de plaatsing van een kajuit. De eerste aanbouw betreft de vervanging in steen van een houten schuurtje in 1939, naar ontwerp van en door B.A. van der Bos te Duurswoude. In 1982/1983 is de garage daar aangebouwd.

Omschrijving

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De pastorie heeft een vrijwel vierkante plattegrond en bestaat uit één bouwlaag onder een afgeknot schilddak met zwart geglazuurde friese gegolfde pannen; op de hoeken staan vier gemetselde schoorstenen. De gevels zijn opgetrokken in bruine handvorm bakstenen in kruisverband met snijvoegen, op een gepleisterde plint en afgesloten door een gevellijst met spiegelvlakken. De gevel- en gootlijst worden in de middentravee onderbroken door de doorgemetselde kajuit. De voorgevel en de eerste raamtravee van de zijgevels zijn het meest uitbundig gedetailleerd. De gevel- en gootlijst zijn niet omgaand; na de eerste travee van de zijgevels is er een eenvoudige bakgoot op klossen. De zuidgevel is vijf traveeën breed; de middentravee is geaccentueerd door een doorgemetseld kajuit. De voorgevel is geleed door hoeklisenen en lisenen aan weerszijden van de ingang met gepleisterde spiegelvlakken. Op de lisenebeëindigingen zijn conseles, die de gootlijst dragen. De zesruits getoogde vensters hebben imitatie glas-in-lood bovenlichten en een gepleisterde geprofileerde wenkbrauwboog met een kuif; de lekdorpels zijn door een gepleisterde band onderling verbonden. De getoogde opening in de middentravee, met wenkbrauwboog en kuif, leidt tot een inpandig portiek met gepleisterde wanden met aan beide zijden een gedenksteen ter herinnering aan de eerste steenlegging; een dubbele toegangsdeur met middenstijl, gietijzeren roosters met gekroonde kopjes in het middenveld en tweeruits bovenlicht. Boven de toegang is een houten balkonnetje op consoles; dubbele, getoogde balkondeuren onder een wenkbrauwboog met een cilindervormige middenversiering die doorloopt over de gevellijst. De kajuit heeft hoeklisenen, die de logische voortzetting zijn van de lisenen aan weerszijden van het portiek. De hoeklisenen hebben een gepleisterd basement en spiegelvlakken. De kajuit is recht afgesloten met een smalle gevellijst met op de hoeken gepaarde consoles voor de gootlijst. Op de gootlijst acroteria en een middenbekroning. De kajuit heeft een zinken schilddak met een zeer flauwe helling.

De westgevel is geheel gepleisterd. De eerste raamtravee heeft een plint en wordt afgesloten door een gevel- en gootlijst. Hierin een zesruitsvenster onder wenkbrauwboog met kuif. Links ervan nog twee zesruitsvensters onder wenkbrauwbogen met kuif. De eerste raamtravee van de oostgevel heeft een plint en wordt afgesloten door een gevel- en gootlijst. Hierin een zesruitsvenster onder wenkbrauwboog met kuif. Rechts een hoger geplaatst schuifraam, waaronder een provisiekelderraam met diefijzers en nog een zesruitsvenster onder wenkbrauwboog met kuif. De noordgevel is ingrijpend gewijzigd door een aangebouwde keuken met een toegevoegde garage. Aan de noord-westzijde is een getoogd zesruitsvenster onder wenkbrauwboog met kuif. In het dakvlak een grote, moderne kajuit.

Het interieur van de vm. pastorie is structureel nog herkenbaar: een middengang met gepleisterde bogen en aan weerszijden kamers waarin onder meer natuurstenen schoorsteenmantels.

Waardering

De pastorie van 1878 is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- vanwege de redelijke mate van belang als uitdrukking van een kerkhistorische ontwikkeling,
- vanwege de redelijke mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de redelijke mate van belang van de ornamentiek,
- vanwege de redelijke mate van architectonische gaafheid van het exterieur,
- vanwege de redelijke mate van structurele gaafheid van het interieur en van de interieuronderdelen.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerkelijke dienstwoning

Functie

Pastorie(F)